

Farg'ona haqiqati

Ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy-ma'rifiy gazeta

<http://farhaqiqat.uz/>

t.me/farhaqiqati

✓ ФАРМОНГА ШАРХ

МАМЛАКАТ ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТИГА ОИД

МУҲИМ ҲУЖЖАТ

Шу йил 2 февраль куни мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётига оид муҳим ҳужжат қабул қилинди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари фаолиятининг самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони, қайд этиш лозимки, халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларининг ваколатларини кенгайтириш, уларнинг назорат фаолиятини кучайтиришга қаратилгани билан алоҳида аҳамиятга эга. Мазкур фармон маҳаллий даражада давлат ҳокимиятини трансформация қилишга, том маънода, халқчил тизимни жорий этишга қаратилган сиёсий ислохотларнинг мантқий давоми бўлди.

Барчамизга маълумки, сўнгги йилларда халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларининг ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишга оид долзарб масалаларни ҳал қилиш бўйича ваколатлари кенгайтирилиб, халқ ҳокимиятичилигини тўлақонли рўйбга чиқариш борасида кенг қамровли ислохотлар амалга оширилди. Давлат ҳокимиятини халққа янада яқинлаштириш, халқ ҳокимиятичилиги асосларини кучайтириш мақсадида янги тахрирдаги Конституцияга мувофиқ ҳокимлар ва маҳаллий Кенгашларнинг ваколатлари бир-биридан ажратилди. Яна бир муҳим жиҳати, маҳаллий Кенгашларга ҳоким эмас, балки депутатлар орасидан сайланадиган раис бошчилик қилиши белгиланди.

Фармон билан Ўзбекистон маҳаллий бошқаруви тарихида биринчи мартаба маҳаллий давлат ҳокимияти органлари фаолиятини янги модель – "Кучли Кенгаш, ҳисобдор ва ташаббускор ҳоким" тамойили асосида ташкил этиш юзасидан қонунчилик ҳужжатларини такомиллаштиришга қаратилган "йўл харитаси" маъқулланди. Жамият ва давлат ҳаётининг

муҳим масалаларини ҳал этишда ушбу ҳудудда истиқомат қиладиган аҳолининг фикрини инобатга олиш, маҳаллий давлат ҳокимияти вакиллик органларининг ролин ошириш мақсадида таълим, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, шаҳарсозлик, транспорт ва ҳудуднинг инфратузилмасини ривожлантиришга қаратилган 33 та ваколат Кенгашлар ихтиёрига ўтказилиши белгиланди. Бунда ушбу йўналишлардаги муҳим масалаларни ҳал этишда ҳудуд аҳолисининг фикри инобатга олинади. Жамият манфаатларига бевосита даҳл қилувчи масалаларни ҳал этишда халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларининг масъулиги янада ошади. Шу билан бирга, ҳокимликларнинг ҳудудни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришдаги ташаббускорлигини оширишга ҳам алоҳида эътибор қаратилади.

Маҳаллий Кенгашлар депутатлари халққа энг яқин бўлган, шу ҳудудда қандай масала ва муаммолар борлигидан, аҳолини қийнаётган, ўйлантираётган муаммолар илдизидан воқиф бўлган вакил ҳисобланади. Уларга янада кенг ваколатлар берилиши, шубҳасиз, депутатларнинг чин маънода халқ вакили сифатида иш олиб боришига замин бўлади.

Маҳаллий Кенгашларнинг фармон билан белгиланган ваколатларига тўхталадиган бўлсак, жумладан, таълим соҳасидаги йўналиш доирасида эндиликда тегишли ҳудудда давлат бوغча ва мактабларини ташкил этиш бўйича қарор айнан маҳаллий Кенгашлар томонидан қабул қилинади. Ҳудуддаги эҳтиёжни ҳар томонлама ўрганган ҳолда, қайси маҳаллада янги мактаб ёки бوغча ташкил этиш, қайси бирини кенгайтириш, қайсисини тугатиш кераклигини аҳоли иродасининг кўзгуси бўлмиш халқ вакиллари ҳал этади.

Бугунги кунда глобал муаммога айланган экологик вазиятдан келиб чиқиб, ҳужжатда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида ҳам муҳим масалалар ўрин олди. Унга мувофиқ, атмосфера ҳавосини ифлослантирувчи ёки унга бевосита таъсир кўрсатувчи корхона ва иншоотлар куриладиган жойлар, қиқиндилар кўмиб ташланадиган жойлар халқ вакиллари розилиги билан белгиланади.

Маҳаллий Кенгашлар депутатлари халққа энг яқин бўлган, шу ҳудудда қандай масала ва муаммолар борлигидан, аҳолини қийнаётган, ўйлантираётган муаммолар илдизидан воқиф бўлган вакил ҳисобланади. Уларга янада кенг ваколатлар берилиши, шубҳасиз, депутатларнинг чин маънода халқ вакили сифатида иш олиб боришига замин бўлади.

(Давоми 2-бетда).

БАҒДОДДА НИМА ГАПЛАР?

Яқинда бўлиб ўтган видеоселектор йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев мамлакатнинг бир қатор ҳудудлари қатори Бағдод туманида ҳам 2023 йилда биронта кўп қаватли турар жой биноси қурилиб, фойдаланишга топширилганини танқид қилди. Хўш, нега шундай бўлди?

Рақамларга эътибор беринг, 1991-2020 йиллар оралиғида, яъни 29 йил давомида Бағдодда 7 та 2, 3, 4 қаватли уй қурилган. 2021 йилда эса 61 та беш қаватли уйлари ўз ичига олган шаҳарча бунёд этилди. 2022 йилда атиги битта турар жой қад ростлади ҳолос. 2023 йилда эса...

Холбуки, туманда 59 та маҳалла фуқаролар йиғини, 45 мингдан зиёд оила бўлиб, 220 мингдан зиёд аҳоли яшайди. Айрим хонадонларда икки, уч, ҳатто тўрт оила борлиги маълум. Яна бир рақам: Бағдод туманида атиги 7 минг ёки аҳолининг бор-йўғи 3 фоизигина, халқ тили билан айтсак, "дом"ларда яшайди. Шундан ҳам билса бўладики, аҳолининг турар жойга, айниқса, кўп қаватли ипотека уйларига эҳтиёжи баланд.

– Ҳурматли Президентимиз Бағдод туманида 2023 йилда кўп қаватли уй-жой бинолари қурилмади, деб ҳақли эътироз билдирдилар. Ҳақиқатан ҳам, биронта уй бунёд этилмади, – дейди туман ҳокимининг ўринбосари Акбаржон Тожиев. – Аслида, ўтган йилда 7 қаватли, 25 хонадонли бино қурилиши режалашганди. Айрим сабаблар туфайли чала қолди. Тадбиркор билан гапладик. Февраль ойи якунигача қад ростлаётган турар жой биноси фойдаланишга топширилди.

Бундан ташқари, бошпанага муҳтож якка-ёғиз, имконияти чекланган аёллар ҳам янги уйлар қурилишини кутишмоқда.

– 2023 йилда туман хотин-қизлар бўлимига уй-жой билан таъминлаш бўйича 13 та мурожаат тушган, – дейди туман ҳокими ўринбосари Тўлқиной Тожиева. – Улардан бир нафарига Гулистон массивидан яшаш ҳуқуқи асосидаги ордер билан 2 хонали квартира берилди.

Ҳа, 13 нафар аризонидан бир нафарига ордерли хонадон берилди. Тўлқиной Тожиеванинг билдиришича, яна икки нафари тумандан эмас, субсидия асосида Фарғонадан уй олишди.

"Бағдодда қурилмаганидан кейин бошқа жойдан оладида", дегин келадди беихтиёр.

Президент танқидидан сўнг туман раҳбарияти янги лойиҳа устида иш бошлади.

– Давлатимиз раҳбарининг ҳақли эътирозидан келиб чиқиб, шу йилнинг ўзида туманда 10 та беш қаватли турар жой биноси қуришни режа қилиб олдик. Ҳозир лойиҳалар аукционга қўйилди, – дейди Акбаржон Тожиев.

Савол туғилади: қачон аукцион ўтади, қачон қурувчи иш бошлайди, қачон объектлар битади... Холбуки, Бағдодда уй-жой қуришнинг ноёб тажрибаси бор. 2021 йилда Президент ташаббуси билан "Янги Ўзбекистон" турар жойлари қурилиши айнан шу туманда намуна қилиб бошланган. Бугун Гулистон деб аталувчи барча қулайликларга эга шаҳарчадаги 61 та кўп қаватли бинода 2700 дан зиёд аҳоли истиқомат қилмоқда.

– 2022 йили бу ерда 800 дан ортқ, 2023 йилда эса 285 та хонадон сотилди. 2023 йил ноябрь ойига келиб улар тўлиқ сотиб тугатилди, – дейди туман қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалик бўлими бошлиғи Зайлобиддин Хидиров.

– Одамлар мазага қилиб ашяапти. Нимага десангиз, уйлар газ, сув, электр энергияси билан доимо таъминланган, – дейди "Гулистон" МФЙ раиси Фозилжон Ҳалимов. – Агар бу ерда яна уйлар қуриладиган бўлса, одамлар, албатта, бажонидил сотиб олишади.

Бағдод туманида 2024 йилда уйли бўлиш орзусидан одамлар оз эмас.

– Бугун замонавий, шинам турар жойларга одамлар муҳтож. Қани, шунақани уй бўлса, оламдан деб келаятганлар, барча шароити мавжуд хонадон олам, деб маблағ жамғариб юрганлар бор, – дейди Тўлқиной Тожиева. – Ижара компенсацияси тўла берган аёллар ҳам аслида уйсиз аёллар.

– Ўз хонадоним бўлишини истайман, унга муҳтожлигим бор. Сифатли уй бўлса, ичи кенг, битта оила бемалол жойлаша ҳамма олади, – дейди талабгор Зилола Мирзаева.

– Туман аҳолисининг бошпанага эҳтиёжи роса кўп. Ўзим "дом"да тураман. Ўша жойда ҳам қанчадан қанча одамлар уй ахтарыпти, – дейди яна бир суҳбатдошимиз Ҳамид Тешабоева. – Бир-икки йил ичида Бағдодда кўп қаватли турар жойлар бино бўлганини эшитганим йўқ. Агар қурилса, мен ҳам сотиб олардим.

Бағдодда бугун шунақа гаплар...

Муҳаммадjon ОБИДОВ.
Элёр ОЛИМОВ олган сурат.

« Бугунги сонда:

ВИЗАСИЗ

БОРИЛАДИГАН ДАВЛАТЛАР СОНИ ОРТМОҚДА 2

ҲАЙДАРОБОД қазинаси

ЗАЪФАРОН – зираворлар султони

« Танлов

ҚАЙТМАС ЖАМОАнинг навбатдаги лойиҳаси ҳам муваффақиятли якунланди

Танлов голибларини тақдирлаш маросимида хайъат раиси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги директори Абдусалом Кўчимов сўз олиб, ушбу газета Ўзбекистон ва Хитой муносабатларини янада яхшилашга хизмат қилганини таъкидлади.

Хитой Халқ Республикасининг Ўзбекистондаги элчиси Юй Цюнь эса энди нафақат иқтисодий муносабатлар, балки маънавий, маърифий соҳаларда, жумладан, журналистика борасида янги қўшма лойиҳалар амалга оширилишини билдирди.

Тадбирда, шунингдек, сенатор Фармон Тошев, Ўзбекистон Ташқи ишлар вазирлигининг "Дунё" ахборот агентлиги директори Омонулло Файзиев, академик Нурислом Тўхлиев, Фарғона давлат университети ректори, профессор Баҳодир Шермухаммадов, "Жаҳон адабиёти" журнали бош муҳаррири Аҳмадjon Мелибоев сўзга чиқиб, бу каби танловлар журналистлар ҳамкорлигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилажанини билдирдилар.

(Давоми 2-бетда).

Нихоят, "Фарғона ҳақиқати" – "Ферганская правда" газеталари тахририятининг "Бир белбоғ – бир йўл"ни куриш, инсониятнинг ягона тақдири ҳамжамиятини барпо этиш: Ўзбекистондан назар" публицистик таҳлилий мақолалар танлови якунланди. Шу муносабат билан ташкил этилган тадбирда тахририятга 40 га яқин мақолалар келиб тушгани маълум қилинди.

9 ФЕВРАЛЬ — АЛИШЕР НАВОЙИ ТАВАЛЛУД ТОПГАН КУН

Назратнинг ЎЧМАС МАЁГИ

Алишер Навоий даҳоси олдда ҳар қанча ҳайрат қилсак арзийди, миллатимиз тили, адабиёти, санъати, маданияти, шу билан бирга, қатор илм-фан соҳасидаги ютуқларида хиссаси эса беқиёс. Шоирнинг ҳаёт йўли, болалиги, шевъ ва санъатга ошўфталиги, давлат ва сиёсат ишларидаги журъати ва одиллиги унинг инсоний фазилятларини намён этиш баробарида, кичик ёшдаги болалар тарбиясида ҳам, ёшлар ва катталар маънавияти шаклланишида ҳам бирдай ибрат бўлади.

Ғазал мулки султони унинг ота-онага ҳурмат, уларни эъзозлаш тўғрисидаги фикрларида Шарқ мифологияси таъсири жуда катта. Мифологик қарашларга кўра, отани Кўёш, онани эса Ой деб билиши "Ҳайрат ул-аброр" дostonида келтирилган мисраларда ўз аксини топади.

Боши фидо айла ато қошига,
Жисми қил сафқа ано бошига...
Тун-қунинга айлагали нур фоиш,
Бирисин ой англа, бирисин қўёш.

Бу ёшларимизга бугунги кунда глобаллашув таъсирида ёки диний тушунчаларни бирёқлама қабул қилиш туфайли юзага келаётган муаммоларнинг олдини олишда муҳим омил бўлади.

Алишер Навоий асарларида олам ва одам муносабатларини баҳолашда диний-фалсафий таълимнинг кучли таъсири сақланган. Бунинг ибодти сифатида ҳазратнинг фалакиётга оид тушунчаларни назмга, санъатга қандай сингдири олганлари, уни бадиий ифодага ўраб, аслида астрономик тушунчаларни инсон ҳулқ-атвори ва ҳаёти билан қандай боғлаганликларини бир ғазал таҳлили орқали ўрганиб чиқсак. Бу ғазал "Ҳазойин ул-маоний" ("Чордегон") куллиёти таркибига кирувчи "Наводир уш-шабоб" девонида келтирилган.

Кўк бинафшазорини анжум чу наргисзор этар,
Наргисинг бирла бинафшанг ҳажри кўнгулм зор этар.
Чун Зухал толий бўлур холинг ҳаёли фитнадин,
Жоним ичра юз минг ошубу боло изҳор этар.
Жилва қилғоч Муштарий кўзи узоринг ёдидин,
Юз саодат ахтаридин ҳар замон дурбор этар.
Чун чиқар Бахроми қотил кўзларинг андишаси,
Хаста жонимни қатили ханжари озор этар.
Меҳрин топмай нишон сенда ҳам, гардудно ҳам
Бу мусабат кўзума ёруғ ҳажонни тор этар.
Зухра ҳолимга сурудин наваҳга айлаб бадал,
Чангининг сочин ёйиб, дурри сиршиқ изҳор этар.
Ўлмаким англаб, Уторуд холима деб марсия,
Шарҳи дардим назмидин ҳар лаҳза юз тумор этар.
Ой ҳалоқимга тупуб мотам, қийиб лундин қаро,
Оразин сайли била аҳли азо кирдор этар.
Тийра айлаб бениҳоят неча умрум шамъини,
Васл субҳи ҳасрати ранжам юз ул миқдор этар.
Ростлиғ улдурки етказ ул қўёш раҳм айлабай,
Улча аҳволимга ҳар тун чархи кажрафтор этар.
Ўй Навоий, ишқ дардидин шикоят қилмаким,
Жонинг жавру жафосин ҳар неча ким бор этар.

Ғазал мазмуни: осмон бинафшазоридан наргис, яъни кўзлар (кўз бу тафаккур, онали онга ишора қилади)

ҳажрида зор бўлдим. Толе бўлвчи Зухал (Сатурн, яъни шанба кунининг фитнасида юз минг боло хабари аён бўлди. Муштарий (Юпитер, яъни пайшанба)нинг жилваси юзингни ёдимга солди, бу саодат юлдузидан кўзларим ёш(дур)ли бўлди. Қотил Миррих (Марс, яъни сешанба) чиқиб, хаста жонимни озор ханжари билан қатл этишга қасд қилди. Осмонда Меҳр (Кўёш, яъни якшанба)дан нишонга топмадим, Зухра (Венера – жума)

Ўз сози (чанги)нинг таронаси билан дурдек кўз ёшларини тўкиб, ҳолимга ўз қўшиғи (малғам, раҳмат)ни юборди. Ўлмагим тайин эканини билган Уторуд (Меркурий, яъни чоршанба) дардим шарҳини ҳар лаҳзасини юз тумор қилиб ёзиб, менга марсия битди. Ой (душанба) тундан қора либос кийиб, азадорлардай юзини бирда очиб, бирда тўсиб, менга тотам туттади. Тун қанчалик қоронғи бўлган сайин, умрим шами (уни сақлашим учун) машаққатимни шунчалик кўп оширади, аммо тун қора бўлиши билан қўёшга етишга интилишимни шунча кучайтиради, менга қўёшнинг раҳмини шунча кўпайтиради.

Ғазал сўнгида эса ишқ агар жонингга жабр қилса, шикоят қилмагин, у сенга етказилганидан хурсанд бўлгин деган шарқ фалсафасига хос бўлган кучли ғоявий-тарбиявий фикрларни беради. Навоий ошиқ тимсолида туриб, инсонларга умрингиз шунчалар муаммоли экан, яъни тун қанчалик қаро экан, бу сизда ёруғ кунларга шунчалар катта умид уйғотиши керак, ҳаёт қийинчиликларидан хафа бўлмаган, нолиманг, шикоят қилманг дейётгандай бўлади.

Алишер Навоий даҳоси миллатимиз ғоявий-фалсафий қарашларига жуда катта ижобий таъсир кўрсатади. Улуғ мутафаккирнинг биргина ғазалида инсон ҳаёти бутун бир коинот миқёсида таҳлил этиб берилганлиги унинг тенгсиз кучи, салоҳиятини кўрсатади. Навоий ижоди асрлар давомида, авлодлар нигоҳида қайта-қайта ўз қирраларини кашф этиб, ўчмас маёқ бўлиб ёғду сочиб туради.

Сайёраҳон ҚУРБОНОВА,
Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Фарғона академик лицейи "Тиллар кафедраси" бошлиғи, филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент.

МАМЛАКАТ ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТИГА ОИД МУҲИМ ҲУЖЖАТ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Маҳаллий аҳамиятга молик бўлган курорт табиий худудлар, рекреация зоналари, ботаника ва дендрология боғлари, табиат боғлари ҳам фақатгина Кенгашлар розилиги билан ташкил этилади ёки тугатилади. Яъни, бу борадаги қарорлар тегишли худуд аҳолиси томонидан сайланган депутатлар фикрини инобатга олган ҳолда, коллегиял тартибда қабул қилинади. Мазкур ислоҳот, шубҳасиз, умуммиллий бойлигимиз бўлмиш табиий ресурсларни асрашга хизмат қилади.

Фармонда белгиланганидек, шаҳарсозлик ва транспорт соҳасидаги мақсадлар шундан иборатки, бундан буён шаҳар йўловчилар транспортда йўловчи ва багаж ташиш тарифлари маҳаллий Кенгашлар томонидан белгиланади. Фуқароларнинг алоҳида тоифалари учун имтиёзли тарифлар Кенгаш қарори билан жорий этилади.

Шунингдек, шаҳар йўловчи транспортда йўналишларни ташкил этиш, янги йўналишлар очиб, бекатлар, тўхтаб туриш ва диспетчерлик манзилларини жойлаштириш ерлари маҳаллий Кенгаш билан келишилиши лозимлиги белгиланди.

Транспорт ва муҳандислик-техника инфратузилмаси объектларига, табиий объектларга ном бериш ҳамда

уларнинг номларини ўзгартириш бўйича таклифлар бевосита маҳаллий Кенгашлар томонидан киритилади. Бундан ташқари, айрим тоифадаги шаҳарсозлик фаолияти объектларини маҳаллий аҳамиятга молик объектлар сирасига киритиш ҳам маҳаллий Кенгашлар қарори билан амалга оширилади.

Эътиборлиси, аҳоли пунктларининг худудий зоналари тоифаларига маҳаллий шароитлардан келиб чиқиб ўзгартириш киритиш, ичимлик сув таъминоти ва оқова сувларини чиқариб юбориш бўйича хизматлар учун тарифларни тасдиқлаш кабилар ҳам Кенгашлар томонидан амалга оширилиши узил-кесил ҳал этилди.

Таъкидлаш жоиз, бу каби ваколатларнинг эгаси этиб маҳаллий Кенгашларнинг белгиланиши жамият ҳаёти учун муҳим бўлган масалаларни аҳоли фикрини инобатга олган ҳолда халқ вакилларини томонидан ҳал қилиш имконини беради. Вилоят, туман ва шаҳар ҳокимларининг маҳаллий Кенгашлар олдидики ҳисобдорлиги, масъулияти ва жавобгарлигини оширишга, маҳаллий давлат ҳокимияти даражасида бир-бирини тийиб турувчи механизмлар самарали ишлатишга хизмат қилади.

Шерзодбек КАРИМОВ,
халқ депутатлари Фарғона вилояти Кенгаш котибияти мудир, халқ депутатлари вилоят Кенгаш депутати.

ҚАЙТМАС ЖАМОАНИНГ НАВБАТДАГИ ЛОЙИҲАСИ ҲАМ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЯҚУНЛАНДИ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Айтиш жоизки, "Фарғона ҳақиқати" – "Фарғанская правда" газеталари тахририяти, антропи, таникли журналист Муҳаммаджон Обидовнинг ташаббуси билан илгари сурилган ғоя Фарғонада бошланиб, Тошкентда муваффақиятли яқунланди.

Тўғри, бугунги тезкор замонда тадбирлар, тадбирчиликлардан кўпи йўқ. Аммо ушбу тадбир бир жиҳати билан кўпчилик эътиборини тортди дейиш мумкин: гарчи ушбу тарафда вилоятда "старт" берилган

бўлса-да, у шунчалар зўр тарғиб қилиндики, беихтиёр республика миқёсидаги тадбирга айланиб кетди. Бу, албатта, М.Обидовнинг тақдирлиги билан боғлиқ. Тан олиш керак, хали Журналистлар уюшмасининг бирон-бир худудий бўлими Фарғона бўлимидагидек фаолият кўрсатаётгани йўқ. Турли сафарлар, танловлар, кутилмаган кечалардан тортиб, одий мулоқотларгача Фарғона олдинда.

Муҳаммаджон Обидов етакчилик қилаётган газета ҳақ гапни гапириб, Фарғонада "қора рўйхат"га тушиб

қолганда ҳам жамоа ташаббус кўрсатишдан тийилмади, аксинча, кўпроқ изланди. Тўғри, кийинчиликлар ҳар қандай одамни, жамоани ҳам иккилантиради, йўлдан қайтаради. Аммо Обидов жамоаси қайтмади, турдош газета пайдо бўлганда ҳам сир бой бермади...

Тадбирда билдирилган фикр-мулоҳазалар, илик сўзлар эса ушбу жамоани янада янги ташаббуслар сари илҳомлантиришига ҳам шубҳа йўқ.

("Миллий тикланиш" газетасининг 2024 йил 7 февралдаги 4-сонидан олинди).

ВИЗАСИЗ

БОРИЛАДИГАН
ДАВЛАТЛАР
СОНИ ОРТМОҚДА

Эндиликда Ўзбекистон фуқаролари учун яна бир Осиё давлати – Бирлашган Араб Амирликларига киришда виза талаб қилинмайди. Ҳамкор давлат ҳукумати фуқароларимиз учун 30 кунгача визасиз режимини жорий қилди. Бу ҳақида Ўзбекистон ва БАА ҳукуматлари ўртасида кириш виза талабларидан ўзаро озод этиш тўғрисидаги ҳамкорлик протоколи имзоланди.

Ўтган йилнинг декабрь ойида Эрон ҳукумати ҳам бир томонлама тартибда 32 давлат билан виза режимини бекор қилишни маъқуллаган эди.

Эрон виза режимини бекор қилинган БАА, Саудия Арабистони, Бахрайни, Перу, Куба, Мексика, Венесуэла,

Босния ва Герцеговина, Сербия, Хорватия, Беларусь каби давлатлар орасида Ўзбекистон ҳам бор.

Мамлакат маданий мерос, хунармандчилик ва туризм вазирлиги ахборотиغا кўра, Эрон бутун дунёга эшикларини очмоқда.

Шунингдек, 2023 йилнинг апрель ойида Европа давлати – Черногорияга киришда виза талаб қилинмаслиги маълум қилинган бўлиб, бу, айниқса, икки мамлакатнинг туризм соҳасида фаолият кўрсатаётган тадбиркорлари учун янги имконият ва муҳим қўлайликлар яратмоқда.

Ҳозирда Ўзбекистон халқи виза расмийлаштирмадан борадиган мамлакатлар сони 29 тага етди. Яна 33 давлат мамлакатимиз фуқаролари учун сод-далаштирилган виза тартибини жорий этган.

Ўзбекистон Global passport power рейтингда 71 ўринга кўтарилди.

ФАКТ ВА ШАРҚ

2023 йилда қанча даромад қилганингизни биласизми?

Номинал ҳисобланган иш ҳақи – маълум бир давр мобайнида ҳодим томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулот (бажарилган иш ёки кўрсатилган хизмат) эвазига иш берувчилар томонидан, амалдаги қонун ҳужжатларига асосланган ҳолда, солиқ ва бошқа тўловларни ўз ичига олувчи ёлланма

ҳодимнинг меҳнатига ҳақ тўлаш тарзида жисмоний шахсга пул шаклида ҳисобланган даромадлардан иборат эканлигини эслатиб ўтмоқчимиз.

Фарғона вилояти бўйича ўтган йилнинг январь – декабрь ойларида ўртача ойлик иш ҳақи 3 444,9 минг сўми ташкил этди. Таққослаш учун: 2021 йилда 2 441 минг, 2022 йилда эса 2 892,9 минг сўм бўлган эди. Ушбу кўрсаткични шакллантиришда қишлоқ хўжалиги ва кичик тадбиркорлик субъектлари ҳисобга олинмаган, чунки фермер хўжаликлари

2023 йилда вилоятимиз корхона, ташкилот ва муассасаларида ишловчи ҳодимларнинг ўртача ойлик маоши неча сўмини ташкил этди? Қайси соҳа вакилларининг ойлик иш ҳақи юқори ва қилариники паст кўрсаткичларда шаклланди? Аввалги йилга таққослаганда, маошингиз неча фоизга кўпайди? Бу саволларнинг жавоби бундан қизиқтириши табиий. Тахририят сўровига кўра, вилоят статистика бошқармаси 2023 йилнинг январь – декабрь ойларида номинал ҳисобланган ўртача ойлик иш ҳақи тўғрисидаги дастлабки маълумотларни тақдим этди.

ва кичик тадбиркорлик субъектлари йилда бир марта ҳисобот тақдим этиши белгиланган.

Юридик шахс мақомига эга бўлган корхона ва ташкилотларда меҳнат қилаётган ҳодимларнинг ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақлари иқтисодий фаолият турлари бўйича турлича бўлди. Масалан, ўртача ойлик иш ҳақининг энг баланд кўрсаткичи банк, сугурта фаолияти соҳасига тўғри келди. Шунингдек, ахборот ва алоқа, ташиш ва сақлаш, саннат тармоқларида юқори, соғлиқни сақлаш ва таълим соҳаларида нисбатан паст кўрсаткичлар қайд этилди.

Ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи таркибига қўшимча тўловлар, мукофот пуллари, рағбатлантирувчи, компенсация ва ишламаган вақти учун тўловлар, шунингдек, жисмоний шахслардан олиннадиган даромад солиғи ва қасаба уюшмасига ажратмалар кирди.

Иқтисодиётнинг айрим турлари кесимида ўртача ойлик иш ҳақи миқдорини вилоят, шаҳар ва туманлар бўйича таҳлил қилиб кўрайлик.

САНОАТДА ўртача ойлик иш ҳақи **4 057,3** минг сўми ташкил этиб, аввалги йилга нисбатан 116,9 фоизга ошди. Соҳанинг асосий тармоқлари бўйича энг юқори кўрсаткич тоғ-кон саноти ва тармоқини сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш, электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш ҳамда ишлаб чиқариш соҳасида кузатилди.

Шаҳар ва туманлар кесимида энг юқори ойлик иш ҳақи Фарғона шаҳрида – 4 879,1 минг сўм, Тошлоқ туманида – 4 661,1 минг сўм, Қувасой шаҳрида – 4 137,3 минг сўмга тўғри келди. Паст кўрсаткич Олтиариқ туманида – 2 207,1 минг, Фурқат туманида – 2 007,9 минг ҳамда Учкўприк туманида – 1 611,6 минг сўми ташкил этди.

БАНК, СУҒУРТА соҳасида ўртача иш ҳақи **9 695,9** минг сўмга етди. Энг юқори кўрсаткич Қувасойда – 13 013,7 минг, Қўқонда – 11 919,8 минг, Марғилонда – 15 249,8 минг ва Фарғона шаҳрида – 9 329 минг сўм миқдориди шаклланди. Ўзбекистон туманида – 2 375 минг ва Фарғона туманида – 2 077,8 минг сўм билан энг паст кўрсаткич қайд этилди.

ТАЪЛИМ СОҲАСИ ҳодимлари ўртача ойлик маоши **3 215,5** минг сўм миқдориди қайд этилган. Таълим муассасалари ҳодимлари Фарғона шаҳрида – 4 282,5 минг, Қўқон шаҳрида – 4 489,5 минг, Учкўприк туманида – 2 809,3 минг, Бағдод туманида – 2 718,4 минг сўм ойлик иш ҳақи олган ҳолда, Риштон туманида – 2 283,8 минг, Олтиариқ туманида – 2 198,9 минг сўм миқдориди шаклланди.

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВА ИЖТИМОЙ ХИЗМАТЛАР КЎРСАТИШ

2 967,1 минг сўм билан охириги ўринларни банд этди. Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатишида Риштон (4 365,1 минг сўм), Сўх (4 013,5 минг сўм) юқори, Учкўприк (2 451,2 минг сўм), Қува (2 385,1 минг сўм) ва Тошлоқ (2 353,4 минг сўм) туманлари паст кўрсаткичга эришти.

Аҳрорбек СОЛИЕВ,
Фарғона вилояти статистика бошқармаси демография ва меҳнат статистикаси бўлими бошлиғи.

Дастур ижроси:

ПАНДИГОН

ЯНАДА ОБОД ГЎШАГА АЙЛанаДИ

Риштон туманидаги "Пандигон" маҳалла фуқаролар йиғини "Обод хонадон – обод кўча – обод маҳалла" мезонлари доирасида катта ўзгаришларга юз тутди. 755 та хонадоннинг ҳар бирига туман ташкилотлари раҳбарлари, маҳалла фаоллари бириктирилди, намунавий саволнома асосида ҳатид ўтказилди. Аниқланган муаммоларни бартараф қилиш йўллари ишлаб чиқилди. Дастур асосида олиб борилган ишларга 8,4 миллиард сўмдан ортиқ маблағ сарфланди.

Маҳалла ҳудудидаги кўчаларга қачон асфальт ётқизилганини кўпчилик эслолмайди ҳам. Катта-ю кичкиннинг қишда лой, ёзда тупроқ қечиб ишга, ўқишга боришдан бошқа иложиси йўқ эди. Амалий ишлар самараси ўлароқ, ички йўллари таъмирлашга 2 миллиард сўм сарфланди. Хусусан, Янги ҳаёт, Мактаб, Шифокорлар, Тош йўли, Намуна ва Истиқбол кўчаларининг 3 километри асфальтлаштирилди. Мактаб, Намуна, Мустақиллик, Наврўз, Шодлик кўчаларининг 3,5 километр қисми шағаллаштирилиб, асфальтлаш ишларига тайёр ҳолатга келтирилди. Тош йўли кўчасининг 450 метрида пиёдалар йўлакчаси барпо этилди. Электр таъминотини яхшилаш учун 1,2 миллиард сўм эвазига Мустақиллик, Мактаб, Шифокорлар, Тош йўли, Намуна ва Шодлик кўчаларига 203 та бетон таянч устуналари ўрнатилди, 6,5 км кабеллар тортилдди. Мустақиллик кўчасига 250 кВАли янги трансформатор ўрнатилди. Тош йўли ва Шодлик кўчаларидаги 2 та 100 кВАли трансформаторлар жорий таъмирланди. Натигада аҳолининг электр энергия таъминоти яхшиланди. Қишлоқ аҳолиси тоза ичимлик сувини сотиб олиб истеъмол қиларди. Дастур доирасида бу муаммо ҳам барҳам топди. Маҳалла фуқаролар йиғинидаги Кўкжам, Пиркоп, Шифокорлар, Тош йўли, Намуна, Янги ҳаёт, Мактаб кўчаларига 7,4 километр ичимлик суви тармоғи тортилдди. 1 та ичимлик сув қудуғи, 1 та сув минораси реконструкция қилинди, 1 та сув насоси ўрнатилди. Бу ишларга 3,2 миллиард сўмдан ортиқ маблағ сарфланди.

Бугун вилоятимиздаги маҳаллаларда "Оталар чойхонаси"ни топиш мушкул бўлиб қолди. Бундай масканлар тобора йўқ бўлиб кетаётган бир пайтда Пандигондаги "Оталар чойхонаси" биноси янада кўркам қиёфа касб этди.

– Маҳалламизда мен каби нуруний кўп, – дейди ет-

миш ёшни қоралаган Муҳаммадсобири ота Тўйчиев. – Биз бу ерга йиғилиб, бир дастурхон атрофида гурунглашамиз, маслаҳатлашамиз, маҳалламизнинг ободончилиги учун янги режалар тузамиз. Гузар, хусусан, боболаримиздан мерос қолган чойхонанинг мукамал таъмирлангани, шароитлари яхшилангани кексаларни беҳад шод этди.

Пандигонлик нурунийлар ҳар ишда фаол. Маҳаллада икки ойдан ортиқ муддатда олиб борилган ободончилик ишларига насиҳат-у дуолари билан ўзлари бош бўлишди.

Аҳолига қулай шарт-шароит яратиш мақсадида маҳаллада "Жамоатчилик маркази" биноси қуриб битказилди, зарур хизматлар олиб келинди, кутубхона ташкил қилинди. "Аёллар дафтари"да турган хотин-қизларнинг 20 нафарига субсидия асосида тикув машиналари берилди, гузарда ташкил этилган "Тикувчилик цехи"га жалб этилди. Бу ишларга бюджетдан 585 миллион, ҳомийлар ҳисобидан 400 миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфланди.

– Кўп йилдан буён аёллар либосини тикаман. "Иш курулини" соз бўлса, машаққатинг оз бўлар, деганлари рост. Маҳалладан менга тикув машинаси берилди. Бу хунарга қизиққан қўшни қизларга ҳам тикувчиликни ўргатайман, – дейди Дилоромхон Ҳасанбоева.

Шунингдек, оливий шифокорлик пункти 300 миллион сўм маблағ эвазига жорий таъмирланди, замонавий тиббиёт ускуналари билан жиҳозланди, 4150 нафар фуқаро тиббий кўриқдан ўтказилди.

Маҳалла аҳолисининг асосий даромади қишлоқ хўжалигидан. Томорқаларида эрта баҳордан кеч қозғача, ҳатто мезон ҳавосида ҳам "тўқсонбости" экинлари парваришланади. Фуқароларнинг томорқада самарали фойдаланиши мақсадида 182 та хонадонларга 45 килограмдан ортиқ уруғлар тарқатилиб, турли экинлар экилди. 675 та хонадонда ободонлаштириш иш-

ри олиб борилди. 15 260 туп мевали ва манзарали кўчатлар экилди.

Бундан ташқари, 390 та уйнинг ташқи қисми, 720 та хонадоннинг кўшимча хўжалик биналари таъмирлаб берилди. 10 та кам таъминланган, ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳоли турар жойлари бюджет ва ҳомийлик маблағлари ҳисобидан қайтадан қурилди, жорий ва мукамал таъмирланди.

Янги ҳаёт кўчаси, 17-уйда яшовчи Мунаввархон Қамбаровнинг турмуш ўртоғи соғлиғи ёмонлашгани туфайли ишга яроқсиз бўлиб қолган, оила ижтимоий ҳимояга муҳтожлар рўйхатига олинган. Хонадон улуғи 90 ёшга яқинлашиб қолган Энахон момо ҳам алоҳида эътиборга муҳтож. Рўзгорнинг оғир-енгили Мунаввархон опаннинг ўзига қолиб кетган. Дастур доирасида бу хонадон кўркам қиёфага кирди.

– Хонадонимизни таъмирлаб бериши, – дейди Мунаввархон опа. – Эшик ва дераза ромлари янгиланди, ёзги айвон, тандирхона, оғилхона қурилди. Энг қувонарлиси, тоза ичимлик суви тармоғи тортилдди. Буларнинг барчаси учун Юртбошимизга катта раҳмат айтмайми.

Шунингдек, маҳаллада ўтказилган хатлов натижасида аниқланган 88 нафар ишсиз фуқаролар бандлиги таъминланди.

– Бу ташаббусларнинг барчаси аҳолининг фаровон турмуш тарзини яратиб беришга қаратилган, – дейди "Пандигон" маҳалла фуқаролар йиғини раиси Маҳсин Али Маҳкамов. – Ўтган йилнинг сўнги ойларида маҳалламиз қуриши майдонига айланган. Хайрли ишларга маҳалла фаоллари, ёшлар, кўнглиллар жалб этилди. Юртбошимиз ташаббусларга маҳалладошлар "лаббай" деб жавоб беришди.

Жорий йилда ҳам "Пандигон"да ободончилик ишлари жадал давом этади. Маҳалла янада обод ва кўркам қиёфага кирди.

Маҳиёра БОЙБОБОВА.

Боғни боқсанг – боғ бўлади

ҲАЙДАРОБОД

Ўзбекистон туманининг Ҳайдаробод қишлоғи боғларга бурканган маскан. Аҳолининг асосий даромад манбаи – драйвери боғдорчилик. Боғроғлар ҳосил йиғим-терими бошланган паллада чинакам хазинага айланади. Бу хазинанинг калити – меҳнат, хазинабони эса Ҳайдарободликлар.

Худудда 12 та боғдорчиликка ихтисослашган фермер хўжалиги бор. 500 гектар ўрик ва шафтолизор ҳосил бериб, ундан келадиган даромаддан 515 та хонадондаги 2737 нафар аҳоли манфаатдор бўлади. Биргина 2023 йилнинг ўзида боғлардан 3000 тонна ўрик, 5000 тоннадан ортиқ шафтоли териб олинди.

Ойбек Мамажоновнинг "Фаррухбек-Нодира-Фирдавс", Ҳабибахон Пўлатовага қарашли "Мирзатилло-Ҳабибахон боғи", Санжарбек Эргашев тасарруфидаги "Афғончи Муроджон" боғдорчилик фермер хўжалиқларининг омилкор боғбонлари тонна-тонналар сара ҳосил етиштириб, юртиро даромадга эга бўлишди.

Бу – ҳалол меҳнат натижаси. Халқимизда "Боғни боқсанг – боғ бўлади" деган ҳикматли нақл бор. Бу боғлар ҳосилга киргунча қанча беором, сермашаққат кунлар ўтмади дейсиз.

– Фермер хўжалигимизнинг 40 гектар ўрик, 50 гектар шафтоли боғи парвариши агротехника қондалари асосида олиб борилаётгани туфайли ҳар йили юқори ва сифатли ҳосил олишга эришаёلمиз, – дейди Ойбек Мамажонов. – Ўтган йили аҳоли дастурхонига 560 тонна ўрик, 1700 тонна шафтоли етказиб бердик. Унинг тенг ярмини экспортга чиқардик. "Субхони", "исфарак" навли ўрикни ички бозорда сотиш билан бирга, 160 тонна туршак тайёрладик. Қишда халқимизни қуритилган ўрик билан таъминлашга ҳисса қўшамиз.

Россия Федерацияси ва Қирғизистон аҳолиси ҳам Ҳайдаробод боғларида пишиб етилган мевалардан баҳраманд бўлишди. 2023 йилда "Фаррухбек-Нодира-Фирдавс" фермер хўжалиги 1000 тонна "лола", "супер лола" ва "оқ луччак" навли шафтоли, 250 тоннадан ортиқ "оқ ўрик"ни экспорт қилди.

Фермер хўжалиги аъзолари парваришланган 200 кутидидаги 400 та асалари оиласи минг дардга даво саналган асал бериш

билан бирга, мева дарактларини чанглаштиришда жуда кўл келмоқда. Йил бўйи асалари уларидан олинган 2000 килограмм табиий неъмат Наманган, Қўқон ва Яйпан бозорларида сотилмоқда. Даромадга қараб бурмад, дейишади. Ҳайдарободликлар турмуши тўқ ва фаровон. Қўлаб савдо, хизмат кўрсатиш шохобчлари аҳоли хизматида. Маҳалла кун сайин обод бўлиб бормоқда. Шинам уй-жойлар, тадбиркорлик объектилари қуриш, тўй ва тантаналар ўтказиш бир зум бўлсин, тўхтагани йўқ.

"Ҳайдаробод" маҳалла фуқаролар йиғини раиси Ойбек Мамажонов ва фаоллар оилалар тинч-тотулиги, юрт равнақи, аҳолининг ўзаро аҳиллиги, кам таъминланганларни қўллаб-қувватлаш, ишларини иш билан таъминлаш, ёшларни касбга йўналтириш, тадбиркорликка жалб этиш йўлида барча имкониятларни ишга солишяпти. Маҳалла ҳудудида жойлашган 46-умумтаълим мактаби "оқиқ бюджет"дан олинган 2 миллиард 200 миллион сўм эвазига мукамал таъмирдан чиқарилди. Эндиликларнинг омилкор боғбонлари тонна-тонналар сара ҳосил етиштириб, юртиро даромадга эга бўлишди.

– Олий Мажлис ҳузуриндаги Нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш Жамоат фонднинг 95 миллион сўм гранд маблағини қўлга киритди, – дейди маҳалла фуқаролар йиғини раиси. – Аёллар саломатлигини мустаҳкамлаш учун "Фитнес клуб" барпо этиляпти. У яқин вақт ичида ишга туширилса, маҳалламиздаги хотин-қизларнинг соғлиғини яхшилаш учун яна бир имконият яратилади.

Ойбек Мамажонов интилувчан, ташаббускор маҳалла фуқаролар йиғини раисларидан. Омадли фермер айни пайтда йиғин раиси лавозимидаги фаолиятида ҳам муваффақиятларга эришиб, маҳалладошларининг хурмат-эътиборини қозонган.

У сингари жонкуяр мутахассис, фидойи фарзандларининг ҳалол меҳнатлари эвазига Ҳайдаробод янада гуллаб-яшнаган, туғанмас хазинаси бундан-да тўлиб, обод ва фаровон гўшага айланиб боравради.

Абдужалил БОБОЖОНОВ. СУРАТДА: "Ҳайдаробод" маҳалла фуқаролар йиғини раиси Ойбек Мамажонов маҳалла фаоллари билан навбатдаги режалар ҳақида суҳбатлашмоқда.

Жадидчи боболаримиз

МАЪРИФАТПАРВАРЛАР ЮРИШИ

Ёки миллат истиқболи учун курашганлар

Жадидчилик XIX аср охири, XX аср бошида пайдо бўлди. Ўзбек тарихчиси Дилором Алимова жадидлар тарихи, ғоялари ва уларнинг ҳақида шундай дейди: "Биз жадидлар ҳаракатини феномен деб атаймиз. Агар улар маъжудлиги жуда оз вақт оралиғи ва муайян сиёсий воқеалар билан чекланмаганда, мен бунини кичик Ренессанс деб атаган бўлар эдим. Агар жадидлар фаолиятини яна бир неча ўн йил давом эттирганида, жуда яхши натижага эришган ҳамда аҳоли уларни яхши қабул қилган, ғоялари яхши тарқалган бўлар эди."

Жадидчиликнинг ўзига хослиги нимада? Энг аввало, уларнинг ақл-заковати фақуллодда юксак ривожланган, шарқ ва ғарб маданияти ҳақида муайян билимга эга эдилар. Деярли барчаси олий диний таълим олиб, Навоий, Жомий, Фузулий шетрияти, ўрта асрларда яратилган фалсафий рисолаларни ўқиб ва уқиб, билимини ҳам шарқ, ҳам ғарб маданияти ютуқлари билан бойитган. Айни ҳол жадидларнинг фалсафий дунёқараши белгилиб берган ва бу таълим соҳасини, умуман болонда, маърифатни ислоҳ қилиш борасидаги фаолиятларида акс этган.

Улар янги усулдаги мактаблар, кутубхоналар, қироатхоналар очган, дарсликлар, газеталар чиқариб, илк театр ташкил этган. Бу аҳоли учун кўз кўриб, қулоқ эшитмаган янгилик бўлиб, одамлар онгида инқилоб ясаган. Шу ўринда Маҳмудхўжа Бехбудийнинг "Падаркуш" пьесасини эслаб ўтиш жоиз, унда билимсизлик, жоҳиллик фожиага сабаб бўлиши кўрсатиб берилган.

Жадидлар ўқитишнинг эски усулларини янгисига, яъни ёшларга замонавий билим беришга алмашти-

риш ва таълим тизимида ўқитишни она тилида олиб борилишига катта эътибор берганлар. Айниқса, ўқувчиларда ватанпарварлик, миллатпарварлик туйғусини шакллантириш уларнинг асосий мақсади эди.

Китоб ва дарсликлар нашр қилишда Маҳмудхўжа Бехбудий ва Мунавварқори Абдурашидхон ўғлининг хизматларини алоҳида эътироф этиш жоиз. Бехбудий жамоат арбоби, исломшунос, географ, педагог олим эди. У Туркистонда биринчи бўлиб янги усулда мактаблар ташкилотчиси бўлган. Эзган асарлари мактаб ислоҳотида муҳим рол ўйнади. Миллатнинг ёш, ўқимишли кадрларини тарбиялаш масаласига жиддий эътибор берди.

Мунавварқори Абдурашидхон ўғли янги усул мактабларининг асосчиси, моҳир муаллим, дарслик ва ўқув китоблар муаллифи, жамоат арбоби бўлди. У Тошкентда "Усули савия" мактабини очди. Унинг фикрича, мактабни ислоҳ қилмасдан туриб, одамлар онгида ўзгариш ҳосил қилиб бўлмайди. Ўзбек зиндони болаларини Германияда ўқитиш, кейинчалик уларнинг Ватанига хизмат қилишини истаган.

Абдулла Авлоний 1907 йилда Миробод, кейинчалик Дегрез маҳалласида янги усулда мактаблар очиб, табиат, география, тарих, адабиёт, тил, ҳисоб каби фанларни ўқитган.

Жадидларнинг кўпчилиги рус тилини яхши билган. Тил концепцияси Бехбудийнинг "Бир тил эмас, тўрт тил керак", деб номланган мақоласида очиб берилган. Фитратнинг "Оила ва оилани бошқариш тартиби" рисоласи мусулмонлар ҳаёти ва оиласи меъёрларини билишга асосланган.

Маҳмудхўжа Бехбудий замона-

ган эдики, Баҳоуддин Нақшбанд мақбрасига борганда, унинг атрофида кўп масжид қурилганини кўриб, ўша вақт учун жасоратли бўлган гапни айтади: "Бир мусулмон учун бунчалик кўп масжидларнинг кераги йўқ, унга ибодат қилиши учун битта жойнамознинг ўзи етади. Бунчалик кўп масжид қургандан кўра, унга сарфланган маблаққа фарзандларимизни чет элга ўқишга юбориш вақти келмадимикан?"

Жадидлар Алишер Навоий, Мирзо Бедил, Бобораҳим Машраб ижодида ўз ифодасини топган демократия ва таракқиёт ғояларини ривожлантирдилар. Туркистон илғор зиндиларининг энг муҳим ютуғи – халқ таълими тизимини хукмрон мафқурадан холи, шунингдек, илғор ғояларни тарқатишнинг зарур воситаси сифатида миллий матбуот асосларини яратиш бўлди.

Жадидчилик ҳаракатига собиқ иттифоқ даврида миллатчилик, пантуркизм, панисламизм тамғаси босилиб, ноҳақ қораланди. Жадид адабиётини ўқиш тақиқланди. Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришгач, жадидчи боболаримизнинг номлари қайта тикланди. Бой илмий ва адабий ме-

росларини ўрганишга катта эътибор берилди. Фитрат, Чўпон, Абдулла Авлонийнинг 2 жилдли, Бехбудий, Абдулла Қодирий, Сидкий Хондайлиқий, Ибрат, Ажзий, Сўфизоданинг 1 жилдли, шунингдек, Файзулла Хўжаев, Мунавварқори, П.Осуповнинг асарлари чоп қилинди. Жадидчиликнинг 20 нафар машҳур вақили киритилган "Унутилмас сиймолар. Жадидчилик ҳаракатининг намояндалари" альбом-китоби нашрдан чиқди. Уларнинг серқирра фаолияти дарслик ва қўлланмалардан жой олган.

2023 йил Тошкентда ўтган жадидлар меросини ўрганишга бағишланган халқроқ конференцияда Президентимиз табрик нутқида шундай деди: "Биз бугун мамлакатимизда эркин фуқаролик жамияти, ҳукуқий демократик давлат барпо этар эканмиз, жадид боболаримизнинг гуманистик қарашларига таянамиз, уларнинг меросидан маънавий куч-қувват оламиз".

Жасурбек НОРМАТОВ, Бешарқ тумани ахборот кутубхона маркази директори.

"TEMIRYO'L-SUG'URTA" АЖ Фарғона вилояти филиалининг PI (3000) серияли "Йўловчиларни бахтсиз ҳодисалардан сугурта қилиш" бўйича 0797357 рақамдан 0797400 рақамгача, жами 44 дона, 0901747 рақамдан 0901756 рақамгача, жами 10 дона, 0901813 рақамдан 0901890 рақамгача, жами 78 дона, 0901899 рақамдан 0901900 рақамгача, жами 2 дона ва А4 серияли, 15-004762 рақамли бир дона сугурта полислари йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

"IMPEX INSURANCE" АЖ сугурта ташкилотига тегишли бўлган 0018009, 0018018, 0025076, 0025082, 0025086, 0025090, 0025093, 0025096, 0025101, 0025107, 0025112, 0025115, 0026579, 0026580, 0026583, 0026606, 0027819, 0027834, 0027843 рақамли ихтиёрий сугурта полис бланкалари тўловлари амалга оширилмаганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

"Ўзбекинвест" ЭИСК АЖ Фарғона вилоят филиали компанияга тегишли F-35 серияли, 3081, 3082, 3083 рақамли, жами 3 дона полислар йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

«КУСТО ОРОЛИ»ДА 10 КУН

Муҳаммаджон ОБИДОВ

(Саргузашт-воқеий қисса)

Биламан, қайси тилда гаплашдингиз, демоқчисиз. Биз бир-биримизни мутлақо тушунмасдик. Фақат имо-ишоралар билан базур муроасага келганимиз. Хуанча Тинни эса улар ўз вакиллари қилиб тайинлашди. Биз ҳар гал борганимизда унга бир нечтадан инглизча сўз ўргатамиз.

“Совға-салом”нинг ҳам ўз тарихи бор. Қабилда бошлиғи ўзимиз олиб борган овқатга туз сепаётганимизни кўриб қолди ва қизиқиш билан татиб кўрди. Кейин эса туз келтиришимизни айтди. Хуллас, шундан буён назоратчи хизмати эвазига оролла туз этказиб берамиз.

Рами Бандара жаноблари ё сафар натижасида ёзилмақ репортажларга дахлдорлик қилгиси, шу билан география жамияти номи жамоатчилиги ўртасида тилга олиниши, матбуотда қайта-қайта таъкидланишини ўйладими ёки бир мусофирга ёрдам қилгиси келдими, ҳар ҳолда мени олиб боришга мойил эди. Агар

(Давоми. Боши аввалги сонларда).

шундай бўлса, масаланинг ярми ҳал деяверинг, улар билан бориб, оролда қоламан. Лекин қайтиш-чи? Мен нима қилиб бўлса-да, бош муҳаррири орадан олти-саккиз кун ўтгач, оролла гидроплан юборишга кўндиришим лозим.

– Жаноб Рами Бандара, – дедим ялинчоқ оҳангда. – Яқинда география жамияти ва шахсан сиз хомийликда машхурлар қаторидан жой олишингиз мумкин. Мени бирга ола кетинг. Оролда қоламан. Қайтишни редакциядан илтимос қиламан. Сиз “ха” денг. Ҳали уларни ҳам кўндиришим керак.

Рами Бандара кўрсаткич бармоғи билан кўзойнагини бир оз кўтариб олди ва елкамга қўлини қўйди. – Бир хорижлик сайёҳга ёрдам қилсак қилибмиз-да, фақат биз расмий қарорни бош муҳаррир Сизни қайтариб олиб келиш ҳақида қафол т берганидан сўнг қабул қиламиз. Келишдикми?

Мен шу лаҳза ўзимни қабилалар ихтиёридаги оролда хис қилардим. Аммо... бош муҳаррир-чи? Ахир ўртадаги масофа 218 мил. Шунча йўлга гидроплан (сувдан учиб сувга қўнадиган кичик самолёт) ёллаш оз-

мунча маблаг талаб қиладими?

Нарим Нанг жаноб Рами Бандара билан тез хайрлашди-ю, мени ташқарига бошлади. Кўчага чиққанимизда эса:

– Кўнмайди, шеф кўнмайди сени оролдан қайтариб олиб келишга, – деди қатъий.

Устимдан муздек сув қуйилгандек бўлди.

Ахир Кусто боролмаган оролда қандай ҳаёт бор? Қабилаларнинг урф-одати, тирикчилиги, турмуш тарзи қизиқ эмасми? Кўндираман. Қандай бўлса-да кўндираман, дедим ўзимга ўзим.

Редакцияда ҳар доимгидек иш қизғин. Кимдир компьютерга ёпишиб қолган, кимдир қўлида қоғоз кўтариб, ҳали у хонага, ҳали бунисига қиради – чиқади.

Ҳабарни эшитган бош муҳаррирнинг авзойи бузилди. – Қанақа гидроплан? Оролдан соғ-саломат чиқиб олишингизга қани қафолат? Мен бундай масъулиятни зиммамга ололмайман!

У Нарим Нангни яна дераза ёнига тортиқлаб олиб борди. Энди унга дўқ билан қаттиқ-қаттиқ гапирар эди.

Бечора Нарим. Ўзбекистондан журналист қақрайлик, деганига минг пушаймон бўлаётгандир. Йўқ, ундай эмасга ўхшаб қолди. Энди Нарим бош муҳаррирга “хужум” га ўтганди. Овозини кўтарди, қўллари ҳаракатга келди. Ниманидир исботламоқчидек эди.

Мен эса... наҳот орузларим ушал-маса, дея маъю ўтирдим. Аммо Оллоҳнинг қарами кенг. Тилим ва дилимда илтижомдан. Зора, қалбига раҳм-шафқат солса...

Эй худо! Ўзингга беадад шукрларим бўлсин!

– Гап бундай, – деди Нарим Нанг. – Агар география жамияти сизни оролга олиб кетишга рози бўлса, унда наш-римиз сизни бир неча кун, масалан, етти-саккиз кундан сўнг ўша гидро-планга буюртма бериб қайтариб олиб келади. Фақат бир шарт билан. – У яна бир бор бош муҳаррирга ўз тилида нимадир деди ва унинг бош ирғаба тасдиқлаганидан кейингина давом этди: – Биринчидан, оролда сиз билан бирон қор-ҳол рўй берса, бунга шахсан ўзингиз сабабчи эканингиз ҳақида ҳуқуқий ҳужжат имзолаймиз. Бунга география жамияти ҳам, редакция ҳам масъул бўлмайди.

– Мен рози, – дедим қувончдан шошиб.

– Иккинчидан, оролдан қайтгач, ёзган мақолаларингизни қачон, қаерда чоп этиш ҳуқуқи бизнинг нашр ихтиёрида қолади. – Бу гапни у бир оз истамайроқ айтди. Ҳар ҳолда у ҳам журналист-ку!

Мени оролдан қайтариб олиб келиш нархи шу қадар юқори эди. Мен бу гал ҳам иккиланмадим. Чунки Кусто кўролмаган, боролмаган орол хаёли бутун ўй-хаёлим, вужудимни эгаллаб олганди.

– Бунга ҳам розиман! Чамаси бирор соатда расмиятчилик тугади, шартнома ва мажбурият варақасини имзоладим. Ҳужжатлар нухасини жаноб Рами Бандарага етказдик.

Яна уч кундан сўнг ўша, менинг эс-хушимни олган оролга (унга мен “Кусто ороли” деб ном қўйдим) учиб кетаман! На кундузи, на кечаси ҳаловатим бор. Икки кун интернетдан

бош кўтармадим. Ўхшаш ороллар, унда яшайдиган қабилалар ҳақидаги оз бўлса-да, маълумотларни излаб ўқидим. Даниэль Дефонинг “Робинзон Крузо”сини ҳам қайта қўлга олдим.

Учинчи кун тайинланган вақтда Нарим Нанг мени олиб кетгани келди. Қўлида орқалайдиган қопчиқ.

– Баъзи бир зарур нарсалар сотиб олдим, сенга, – деди у меҳрибонлик билан. – Ишон, сенга ҳавасим келяпти.

Жаноб Рами Бандара, яна уч нафар мутахассис ва мен шу кун эрта-лаб океан бўйидаги Коломбо портига бордик. Бизни гидроплан командири кутиб олди.

Гидроплан аслида бизнинг “Ан-2” самолётимизга ўхшарди. Уни халқ тилида негадир “кукурузний” самолёт дейишади. Фарқи – гилдираклари ўрнига икки ён томонида узун ҳаво пуфаклари бор. У сувга “қўниб” туради. Биз гидропланга чиқиб жойлашдик. Эҳтиёт камарларини боғладик. Олд паррак айлана бошлади ва бир оз ўтиб, сув узра сузиб кетдик...

Йўқ, чамаси, икки-уч юз метрга сузгач, гидроплан осмонга кўтарилди. Ана, океан қирғоғида қулоч очган шаҳар – Коломбо!

2022 йил, қиш фасли. Лекин, мана январь ойи ҳам ўтиб бораптики, Фарғонада, ҳатто Ўзбекистонда қордан дарак йўқ. Фаридани шидан қайтаётиб бозордан ул-бул олган бўлди. Йўқ, рўзғорда камчилик борлиги учун эмас. Кўнгли ғаш. Эри кетганига бир ҳафта бўлибдики, ҳеч бир хабар йўқ. Ўзини чалғитиш учун шидан қайтишга гоҳ дўкон, гоҳ чевархона, яна қаерларгадир кириб ўтади. Уйга келгач, ҳар кун бир хил ҳаёт. Ошхонада куймаланади. Ўғли билан овқатланади, телевизорни кавлаштиради... – Менга қара, нега даданган

хабар йўға? Телевизордаги Россия каналларини ҳам ахтардим, дадангни кўрсатиб қолармикан, деб. Мундоқ ўғил бўлиб қадардан дарак ахтармайсан-а...

– Э, дадамга жин ҳам урмайди. Ҳали кўрасиз, бир ажойиб совғалар олиб келсинлар! – Саид дадасига қаттиқ ишонганидан ўзини парвойи фалак қилиб кўрсатди.

Фарида туш кўрибди. Эри тоғ ён бағридаги чойзорларда этак тутиб барг тераётганмиш. Шу пайт баҳайбат бир қуш учиб келиб уни чангалга олибди-ю, осмонга фалакка кўтарилибди. Фарида, Фарида, дея қичқирармиш эри, қуш чангалдан чиқа олмай. Уйғонса, жикка терга ботибди. Ҳали тонг отмаган.

– Дадаси тинчмиканлар? Минг ёққа қоцаётган саркаш хаёлини туттолмай – чуқур ўйга ботди. Шунчаллик олис юртга боришга қаршилиқ қилолмаганига яна афусланди.

Йўқ, қайта ухлай олмади. Тайёргарлик кўриб, таҳажжуд намозини ўқиди. Сўнг эри соғ-саломат қайтиб келишини Оллоҳдан сўраб, узоқ дуо қилди. Кўнгли тин олди, енгил тортиди.

Бир ярим соатлик парвоздан сўнг пастда, бепоеи океан узра бир қуруқлик кўринди.

– Бу ўша, Сиз айтган орол, – деди Рами Бандара жаноблари самолёт ойнасидан кўзини узмай. – Биз келишилган кун ва вақтда учиб келямиз. Хуанча Тин бизни кутиб олиши керак. Ҳар ҳолда ваъда берган.

Мен Хуанча Тин ким, у тил биладими, нега бизни кутиб олиши керак, саволларим бисёр бўлса-да, бир сўз демадим. Вақти билан танишиб оламан ва буларни унинг ўзидан сўрайман, деб ўйладим.

Ниҳоят самолёт пастлаб, оҳиста сув юзасига қўнди. Яна икки-уч юз метр чамаси сузиб бориб, қирғоққа яқин жойда тўхтади. Шу пайт ойнадан қирғоқ бўйлаб югуриб келаётган ярим яланғоч бир эркакини кўрдим.

(Давоми келгуси сонларда).

«Доривор неъмат

ЗАЪФАРОН – зираворлар сўлтони

Заъфароннинг зиравор сифатида истеъмол қилиниши тўрт минг йилдан кўпроқ тарихга эга. Шарқда илгарилари “кизил тилла” деб номланган. Заъфарон қимматбаҳолигининг сабаби иккита: биринчидан, уни етиштириш жуда машаққатли иш, иккинчидан, хушбўйлиги, таъми ва даволаш хусусиятлари бўйича зираворлар орасида тенгсиздир. У йилга бир марта 10-15 кун оммавий гуллади, ҳар бир гул очилишининг давомийлиги фақат 2-3 кун.

– Бир неча йиллардан буён заъфарон ўсимлиги туманимизда доривор гиёҳ сифатида етиштирилмоқда, – дейди Сўх тумани фермер, деҳқон ҳўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши раиси Раҳоджон Одилов. – Авваллари дала-яйловларда табиий равишда ўсадиган бу ўсимликни чорва ҳайвонларига едирардик. Унинг шифобахшлигини, қолаверса, хуштаъм зиравор ва парфюмерия саноатида қадрланган гиёҳ эканлигидан боғабар бўлгач, дастлаб ўз томорқамда, кейинчалик 18 та қўшни хонадонларда етиштиришни бошладик. Ўтган йили эса туман ҳокимлиги билан келишган ҳолда 12 гектар майдонда плантация ва кооперация тизимини ташкил этдик.

“Сўх шафран” корпорацияси иш юритувчиси Зарифжон Одиловнинг таъкидлашча, бир килграмм заъфарон йиғиш учун тонга, қуёш хали оналик гуллари қуритиб улгурмасидан, 150 минг дона атрофидида гули териб олиниши лозим. Бир гектар ер майдонидан теримчиларнинг маҳорати ва об-ҳавонинг нуносиб шароитига қараб, 8-12 килграмм заъфарон йиғиш олиш мумкин. Ҳозирда туманда “SHafraan” бренди асосида шифобахш доривор маҳсулотлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Ҳатто, унинг экспортини ташкил этиш чоралари кўриляпти.

Манбаларда қайд этилишига кўра, замонавий тиббиётда ўсимлик кўзга томизиладиган дори тайёрлашда ва умумий қувватлантирувчи турли дори-дармонлар тайёрлашда ишлатилади. Заъфароннинг хушбўй ҳидини ҳидлаш инсонни нафас олиш органларига ижобий таъсир қилиб тинчлантиради ва уйқусизликдан қутулишга ёрдам беради. Кучли бош оғриғида ва қулоқ шамоллаганида заъфарон

сувида пахта ёки туманимизда доривор гиёҳ сифатида етиштирилмоқда, – дейди Сўх тумани фермер, деҳқон ҳўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши раиси Раҳоджон Одилов. – Авваллари дала-яйловларда табиий равишда ўсадиган бу ўсимликни чорва ҳайвонларига едирардик. Унинг шифобахшлигини, қолаверса, хуштаъм зиравор ва парфюмерия саноатида қадрланган гиёҳ эканлигидан боғабар бўлгач, дастлаб ўз томорқамда, кейинчалик 18 та қўшни хонадонларда етиштиришни бошладик. Ўтган йили эса туман ҳокимлиги билан келишган ҳолда 12 гектар майдонда плантация ва кооперация тизимини ташкил этдик.

– Бир неча йиллардан буён заъфарон ўсимлиги туманимизда доривор гиёҳ сифатида етиштирилмоқда, – дейди Сўх тумани фермер, деҳқон ҳўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши раиси Раҳоджон Одилов. – Авваллари дала-яйловларда табиий равишда ўсадиган бу ўсимликни чорва ҳайвонларига едирардик. Унинг шифобахшлигини, қолаверса, хуштаъм зиравор ва парфюмерия саноатида қадрланган гиёҳ эканлигидан боғабар бўлгач, дастлаб ўз томорқамда, кейинчалик 18 та қўшни хонадонларда етиштиришни бошладик. Ўтган йили эса туман ҳокимлиги билан келишган ҳолда 12 гектар майдонда плантация ва кооперация тизимини ташкил этдик.

– Бир неча йиллардан буён заъфарон ўсимлиги туманимизда доривор гиёҳ сифатида етиштирилмоқда, – дейди Сўх тумани фермер, деҳқон ҳўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши раиси Раҳоджон Одилов. – Авваллари дала-яйловларда табиий равишда ўсадиган бу ўсимликни чорва ҳайвонларига едирардик. Унинг шифобахшлигини, қолаверса, хуштаъм зиравор ва парфюмерия саноатида қадрланган гиёҳ эканлигидан боғабар бўлгач, дастлаб ўз томорқамда, кейинчалик 18 та қўшни хонадонларда етиштиришни бошладик. Ўтган йили эса туман ҳокимлиги билан келишган ҳолда 12 гектар майдонда плантация ва кооперация тизимини ташкил этдик.

– Бир неча йиллардан буён заъфарон ўсимлиги туманимизда доривор гиёҳ сифатида етиштирилмоқда, – дейди Сўх тумани фермер, деҳқон ҳўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши раиси Раҳоджон Одилов. – Авваллари дала-яйловларда табиий равишда ўсадиган бу ўсимликни чорва ҳайвонларига едирардик. Унинг шифобахшлигини, қолаверса, хуштаъм зиравор ва парфюмерия саноатида қадрланган гиёҳ эканлигидан боғабар бўлгач, дастлаб ўз томорқамда, кейинчалик 18 та қўшни хонадонларда етиштиришни бошладик. Ўтган йили эса туман ҳокимлиги билан келишган ҳолда 12 гектар майдонда плантация ва кооперация тизимини ташкил этдик.

эрга келтиради; – ортиқча ўтдан халос этади; – буйрак ва қовуқни даволайди (асал аралаштирилган заъфарон буйрак ва қовуқдаги тошларни майдалайди); – антиоксидант таъсирга эга (энергетик модда алмашинувини яхшилайдди, зарарли моддаларни чиқариб юборади);

– организмни қувватлайди; – кўриш қобилиятини тиклайди, кўз турпардасидаги иллатларни даволайди; – ҳайз циклида оғриқни енгиллаштиради; – терининг қуйган ва шиш пайдо бўлиш ҳолатларида уларни даволайди; – аллергиядан халос этади; – ичкиликбозлик иллатидан қутқаради; – шамол ва спазмаларни чиқариб юборади; – бутун организмни ёшартиради; – организмдаги радиация даражасини пасайтиради.

– эрекцияни яхшилайдди; – ҳайз циклида оғриқни енгиллаштиради; – терининг қуйган ва шиш пайдо бўлиш ҳолатларида уларни даволайди; – аллергиядан халос этади; – ичкиликбозлик иллатидан қутқаради; – шамол ва спазмаларни чиқариб юборади; – бутун организмни ёшартиради; – организмдаги радиация даражасини пасайтиради.

– эрекцияни яхшилайдди; – ҳайз циклида оғриқни енгиллаштиради; – терининг қуйган ва шиш пайдо бўлиш ҳолатларида уларни даволайди; – аллергиядан халос этади; – ичкиликбозлик иллатидан қутқаради; – шамол ва спазмаларни чиқариб юборади; – бутун организмни ёшартиради; – организмдаги радиация даражасини пасайтиради.

– эрекцияни яхшилайдди; – ҳайз циклида оғриқни енгиллаштиради; – терининг қуйган ва шиш пайдо бўлиш ҳолатларида уларни даволайди; – аллергиядан халос этади; – ичкиликбозлик иллатидан қутқаради; – шамол ва спазмаларни чиқариб юборади; – бутун организмни ёшартиради; – организмдаги радиация даражасини пасайтиради.

– эрекцияни яхшилайдди; – ҳайз циклида оғриқни енгиллаштиради; – терининг қуйган ва шиш пайдо бўлиш ҳолатларида уларни даволайди; – аллергиядан халос этади; – ичкиликбозлик иллатидан қутқаради; – шамол ва спазмаларни чиқариб юборади; – бутун организмни ёшартиради; – организмдаги радиация даражасини пасайтиради.

– эрекцияни яхшилайдди; – ҳайз циклида оғриқни енгиллаштиради; – терининг қуйган ва шиш пайдо бўлиш ҳолатларида уларни даволайди; – аллергиядан халос этади; – ичкиликбозлик иллатидан қутқаради; – шамол ва спазмаларни чиқариб юборади; – бутун организмни ёшартиради; – организмдаги радиация даражасини пасайтиради.

– эрекцияни яхшилайдди; – ҳайз циклида оғриқни енгиллаштиради; – терининг қуйган ва шиш пайдо бўлиш ҳолатларида уларни даволайди; – аллергиядан халос этади; – ичкиликбозлик иллатидан қутқаради; – шамол ва спазмаларни чиқариб юборади; – бутун организмни ёшартиради; – организмдаги радиация даражасини пасайтиради.

“ ПЕШОБ ЙЎЛЛАРИДАГИ ТОШ КАСАЛЛИГИНИ ДАВОЛАШ УЧУН 1 ДЕСЕРТ ҚОШГИДА ЗАЪФАРОН ОЛИБ, УСТИДАН 250-300 ГРАММ ҚАЙНОҚ СУВ ҚУЙЛАДИ. ДАМЛАМА ТЎЛИҚ ТИНДИРИЛАДИ. КУНИГА УЧ МАҲАЛ ОВҚАТДАН ОЛДИН 15 ГРАММДАН ИЧИЛАДИ.

ўтказиб истеъмол қилинади. Услуби: чой қошиғи учидан тил билан ялаб истеъмол қилинади.

Юрак, буйрак, жигар касалликларини, конъюнктивит, кератит ва йирингли жароҳатларни даволашда сувдаги аралашмасидан фойдаланилади. Бунинг учун бир чой қошиғи заъфарон толари устидан қайнаб турган бир стакан сув қуйилади, 20 дақиқа тиндирилади, 3 қават донадан ўтказиб, совутилади ва кунга уч маҳал овқатдан олдин 15 граммдан ичилади ёки бу сувга дона хўмлаб жароҳатла қўйилади.

Томирлар хасталиклари, катаракта, глаукома, юрак-қон томир ва ошқозон-ичак касалликларини даволашда, буйрак тошларини майдалашда заъфароннинг қуритиб майдаланган ва асалга аралаштирилган толари тил тағига қўйиб, шимилади.

Заъфаронни қайноқ сутга қўшиб ичиш бош мия тўқималарининг ўсшига ижобий таъсир кўрсатади. Бу хотири яхшилайдди, ақлий ва сезги органлари фаолиятини яхшилайдди.

Асабларни тинчлатириш ва

уйқуну яхшилаш, шунингдек, пешоб ажралишини яхшилаш учун заъфарон ёғини истеъмол қилиш яхши натижа беради.

Бош оғриғидан фориғ бўлиш учун заъфароннинг 3 та толаси олиниб, 3-4 томчи эритилган (топленый) ёғга аралаштирилади. Кейин бурун катаклари устидан суртилади, қолгани бурун ичига тортилади.

Ички қон кетишини даволашда бир чой қошиқ зарчавани 6-7 та заъфарон толаси билан аралаштириб, аралашмани қайноқ сутга солиб ичиш лозим.

Жигар хасталикларини ва қонга оид касалликларни даволашда 10 дона майиз, 3 та тола заъфарон ва оқар сувдан олиб тиндирилган 100 грамм сувдан фойдаланилади. Бу аралашма 8-9 соат давомида тиндирилади. Бир ярим ой давомида ҳар сафар мазкур йўсинда янги тайёрланиб, тиндирилган аралашма ичилади.

Иммун тизимини меъерига келтириш учун чойга заъфарон толари қўшиб ичилади. Бунинг учун чойнакка 7-15 та тола заъфарон солинади ва устидан 200 грамм қайноқ сув қуйилади, оловга қўйиб яна 5 дақиқа қайнатилади, яна 400 г қайнаб турган сув қўшилади, қайнаб чиқши билан оловдан олинади. Толалар чойнак тағига чўккунча тиндириб, сўнг ичилади. Бундай чой икки ой давомида кунга уч маҳал овқатланишдан олдин ичилади. Битта дамланган заъфарон толаридадан икки марта бундай чой ичилади.

Кўзни даволаш учун майдалаб ун холига келтирилган 5 та заъфарон толасини олиб, шунга тенг миқдорда атиргул суви (гулоб) аралаштириб, кўзга суртилади.

Буйракдаги тошларни тушириш учун ундай янчилган 50 та заъфарон толаси 100 грамм тоза табиий асал

билан аралаштирилади. Бу аралашмани овқатланишдан олдин кунига 2 маҳал ярим десерт (чой қошиқ эмас) қошиқдан истеъмол қилинади.

Бронхитни даволашда заъфарондан 1 десерт қошиқ олиб, устидан 1 стакан қайноқ сув қўйиб дамлима тайёрланади. Дамламадан кунга 3 маҳал 30 граммдан ичилади.

Пешоб йўлларидаги тош касаллигини даволаш учун 1 десерт қошиғида заъфарон олиб, устидан 250-300 грамм қайноқ сув қуйилади. Дамлама тўлиқ тиндирилади. Кунга уч маҳал овқатдан олдин 15 граммдан ичилади.

Хотирани яхшилаш учун заъфароннинг янчиб майдаланган 3 та толаси 250 мл. сутга аралаштириб ичилади. Аллергик реакцияда 5 грамм майдаланган заъфарон толари чой қошиғининг 1/3 ойда олинган янчилган занжабилга аралаштириб, устидан 500 мл. қайноқ сув қуйилади. Суткасига 3-4 маҳал 125 мл дан ичилади.

Даволаниш мuddати 1 ой, сўнг зарур бўлса, бир неча кун танаффус қилиб, муолажа яна такрорланади.

Тушқунликка тушиш, ҳафазонлик, заифлашган кўриш қобилиятини тиклаш, қонни тозалаш учун 3-4 та заъфарон толасига 2-3 дона янчилмаган қорча муруч ва 15 дона майиз қўйилади, устидан 1 стакан қайноқ сув қуйилади ва нахорға ичилади.

Бронхитни даволаш учун 2 чой қошиқ заъфарон толари 1 стакан қайнаган сувга аралаштирилади, 15 дақиқа давомида (манги қасқонда) буғланади. Тайёр бўлган дорини донадан ўтказиб, 2 ош қошиқдан кунга 3 маҳал ичилади.

Ички қон кетишини тўхтатиш учун 5-7 та заъфарон толаси 1 стакан илиқ сутга солиб ичилади.

Жалолдин НУРИДДИНОВ, тайёрлади.

<p>МУАССИС: “Farg'ona haqiqati” va “Ferganskaya pravda” gazetaları tahririya</p> <p>Бош муҳаррир: Рустам ОРИПОВ</p>	<p>2021 йил 18 августда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси хузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги Фарғона вилояти ҳудудий бошқармасида 12-001 рақами билан рўйхатдан ўтган.</p>	<p>Газета “Полиграф-пресс” МЧЖ бошқармасида тахририятнинг оригинал макети асосида офсет усулида А-2 формат (4 саҳифа)да 3336 нусхада чоп этилди. Буюртма: 89.</p>	<p>Бизнинг манзил: 150114, Фарғона шаҳар, Соҳибқирон Темури кўчаси, 28-уй.</p> <p>Бош муҳаррир қабулхонаси: (факс) 73 226-02-70.</p> <p>Реклама ва эълонлар: 73 226-71-24.</p>
<p>Газета жума кун чикади.</p>		<p>★ Баҳоси келишилган нарҳда. ★ Навбатчи муҳаррир: Махия Бойбобоева.</p>	<p>Саҳифачилчи: Асилбек Қудратов.</p> <p>Босишга топшириш вақти: 18.00. Тошириш вақти: 16.30.</p>